

mallorca socialista

n.º 40 - Octubre 1981 - 50' - pts

EDITORIAL

VIè. CONGRES NACIONAL

La trajectòria del PSM —fundat l'any 1975— és l'arrelament progressiu d'una força política nacionalista i socialista dins la societat minúscula però extremadament complexa de Mallorca. La manca d'una sòlida tradició d'un nacionalisme d'esquerra a Mallorca feia inevitable els errors i vacil·lacions d'un PSM que partia gairebé de zero i comptava amb l'hostilitat general de la resta de les forces polítiques de l'illa. L'eufòria de la "unitat del socialisme" posà el PSM a punt d'ésser engolit pel PSOE. El III Congrés (Ciutat de Mallorca, 1977) significà l'afirmació d'un socialisme nacionalista a Mallorca a qui els comentaristes polítics vaticinaren una vida breu que s'esllanguiria després d'haver caigut dins els aiguamolls del testimonialisme residual. Afortunadament els profetes s'erraren.

El IV Congrés (Inca, 1978) veié la fusió del PSM amb el Col·lectiu Socialista i Nacionalista. Les conseqüències d'aquesta unió prest s'evidenciarien traumàtiques: dins el PSM començà un procés de divisió i enfrontament creixent. Fou apaivagat momentàniament per les eleccions de 1979 que als Ajuntaments i Consells significaren una sorprenent victòria del PSM que obtengué una àmplia representació municipal i, al Consell de Mallorca, aconseguí 26.000 vots (11,56 per cent) que el convertiren en la tercera força política de l'illa. El Vè. Congrés (Algaida, 1979) fou un enfrontament tens i, en definitiva, el pròleg per a una escissió. La crisi del PSM serà llarga i dura: des del Congrés d'Algaida (desembre 1979) fins a l'accés de Joan Perelló a l'Ajuntament de Ciutat (març 1981). I el balanç desolador: descoratjament de la militància, descridit públic, paralització de les tasques polítiques...

Ara el VIè. Congrés Nacional del PSM s'anuncia desproveït de tensions i sota el signe de la reflexió i el treball. Les tendències dins el PSM han après a conviure i trobaran dins la nova Comissió Executiva una representació adient i integradora. El gran problema del PSM no és perdre's dins nebuloses divagatòries sobre cabòries ideològiques. El desafiament que els nacionalistes del PSM han d'afrontar és elaborar propostes concretes per als greus problemes que avui sacsegen la societat mallorquina. Per això, en el marc de l'Auditori de Ciutat, els dies 10, 11 i 12 d'octubre el PSM ha de dur endavant en primer lloc una reflexió política en profunditat. El capitalisme en crisi ha elaborat l'alternativa neoliberal com a resposta als temps difícils que vivim. I el model socialista dels països de l'Estat —degenerat en un burocratisme immobilitat i autoritari— no és ja cap resposta vàlida a les dificultats del capitalisme, sobretot quan travessa la duríssima crisi de Polònia. Mentrestant el nacionalisme va obrint-se camí per tot arreu del món i particularment a la nostra Europa Occidental el vell Estat-Nació es troba en plena davallada. Quin paper ha de jugar el PSM dins aquest marc?

La nostra alternativa és l'afirmació de la sobirania nacional de Mallorca, que implica el dret a l'autogovern i a la plenitud cultural i lingüística. Els Països Catalans —el nostre marc nacional— serà el resultat dels processos d'autogovern i de recobriment nacional que han de dur endavant Catalunya, el País Valencià i les Illes. Quant a l'Estat Espanyol, el PSM l'entén com una estructura on les nacionalitats han de conviure igualitàriament. Allò que no admetem és l'Espanya dels centralistes entesa com un Estat-Nació castellà destinat a esclafar i esborrar les altres nacionalitats.

Quedi la nostra afirmació a favor d'un socialisme democràtic i autogestionari com a alternativa al capitalisme. Hem de treballar per una Mallorca dotada d'un ple autogovern que permeti tant el control dels propis recursos com el recobriment cultural i lingüístic. La nova societat, la nova nació que propugna el PSM és una Mallorca sostenguda per una economia equilibrada i no dependent. I on els mallorquins puguin acomplir el seu destí històric dins el marc de les Illes i dels Països Catalans. I dins un Estat Espanyol plurinacional i dins l'Europa dels pobles.

una nova societat una nova nació

El dia que surt aquesta revista uns dos-cents delegats del Partit Socialista de Mallorca es reuniran per a celebrar el 6è. Congrés Nacional del Partit. Durant els tres dies que durarà aquest, s'hi discutiran les ponències de política, d'organització, sindicalisme, macro-economia, cultura, ensenyament, urbanisme, joventut, dona, sexualitat, esport, immigració, política exterior, ins-

titucions, sanitat, marginats, agricultura, ecologia, tercera edat. Hi està prevista l'assistència de delegats d'altres forces polítiques, com ERC, Nacionalistes d'Esquerra, Euskadiko Ezkerra amb el diputat Juan Ma. Bandrés, de Sardenya, UPC de Còrsega i el FLN d'Argèlia.

Bon viatge per als guerrers, que a la Pàtria són fidels!

El PSM parlarà al Congrés de Diputats

(Pag. 3)

La normalització lingüística arriba a l'Ajuntament de Ciutat

(Pags. 4 - 5 - 6)

CONCENTRACIÓ I FESTA

ANTI-OTAN

dia 16 d'octubre
Plaça Major de Ciutat

C. O. P. E.
MALLORCA

**RÀDIO
POPULAR
DE MALLORCA**

és popular i és
de Mallorca

Sabieu que...?

EN JERONI DES CASSINO, "L'Honorable President", entregà la subvenció de 10 milions de peses, que el C.G.I. concedí al Foment del Turisme de Mallorca. Curiosa, molt curiosa la notícia quan una setmana abans el Senyor Caveró, un ministre de pes, mitjançant la Delegació del Ministeri de Cultura a Eivissa retirà la subvenció tradicionalment atorgada al Foment del Turisme d'Eivissa i Formentera. I és que ja se sap: l'UCD m'ho donà, l'UCD m'ho llevà; alabada sia l'UCD!

d'EGB i la inspecció corresponent. Així, alguns inspectors es negaren a signar els llibres d'escolaritat d'alumnes a punt d'obtenir el graduat escolar en tant l'assignatura -punyetera paraula- de "Català" no fos substituïda per "Lengua de las Balears". Es veu que per l'alta inspecció d'EGB bufen ben fort els vents de l'UCD.

EL CONSELL EXECUTIU DEL CGI i les seves Conselleries, o sia els sants pares de l'UCD-B, no esgoten la seva capacitat d'astorar-nos. Ja no parlarem de les constants traves a la llibertat d'expressió -la retirada "manu militari" d'una moció del PSM sobre la urbanització de Son Puça (Cunpanet), inclosa inicialment en l'ordre del dia del plenari del CGI, n'és una bona mostra-. No, més aviat parlarem de la seva forma tan "especial" d'entendre la cultura; com una Comissió Mixta Ministeri d'Educació-CGI que només sap editar un "Bolletí Informatiu" que és l'excusa perquè uns "intellectuals" provincians puguin publicar-hi articles i així augmentar el seu "curriculum"; o com aquest darrer Congrés de Juristes sobre Energia Nuclear que, com congressos anteriors, precisà de invitacions repartides per la Conselleria en qüestió. I és que pels passadissos es sentia: "Prosseda, Morales!".

ELS APARCAMENTS DEL PASSEIG MARI-TIME, obra i gràcia de la Junta d'Obres de Port presidida pel lliberalot Tomeu Sitjar, han provocat un bon grapat de flastomies d'altres tants ciutadans i ciutadanes que s'han vist així mancats de la seva passejada setmanal pel indret més atractiu de Ciutat. Ail, i és que en parlar de duros no hi ha lliberalisme que hi valgui.

TVE, o en paraules de Martí Morales: la primera televisió privada, cada vegada se supera. Així, l'u d'Octubre ens oferí un "interessantíssim" documental sobre "la condició actual de les minories ètniques a Filipines, que sumen cinc milions d'habitants". Realment deixa estorat aquest interès tant sobtat de TVE per les minories ètniques, quan no fa falta anar-se'n tan enfora per a trobar-les. SIS MILIONS de catalanoparlants, DOS MILIONS de bascoparlants, DOS MILIONS I MIG de gallegoparlants, així com les gents que parlen bable, xeso, aragonès, entre d'altres, i tots ells amb una cultura, història i personalitat pròpies així ho demostren.

EL CATALA I "LA LENGUA DE LAS BALEARES" són motiu d'enfrontaments entre els mestres

"NO VA HAVER-HI COP D'ESTAT", només era una broma" - declaren els defensors dels "Tejero boys" - "el que passa és que hi ha gent que no té sentit de l'humor". Notícies de darrera hora afirmen que els "presumptes" colpistes en sortir absolts crearan una escola de urbanitat i bones maneres, on en lloc de dir: "¿Quiere sentarse, por favor?", es dirà: "¡Se siente, coño!". De res, disposin.

**es
Canto**

LLIBRES I PAPERS
PLAÇA SANTA EULALIA, 6
TEL. 21 73 30
PALMA DE MALLORCA

**TALLER GRÀFIC
RAMON**

Una impremta
per a la nostra cultura

TIPOGRAFIA I OFFSET

Balmes, 39 Tel. 25 44 32 Palma

MALLORCA SOCIALISTA
La revista de l'esquerra nacionalista

Responsable-Coordinador: Rafel Oliver Pigullén.
Consell Redacció: Antoni I. Alomar, Bartomeu Carró, Tomeu Payeras, Josep Tur i Mari.
Edita: Partit Socialista de Mallorca
Redacció i administració: Carrer Temple, 7, Ciutat
Tel. 221414-221626
Imprimeix: Editora Balear, S.A.
Dipòsit Legal: PM 511-77

MATERIAL PER A L'APRENENTATGE DE LA LECTURA I L'ESCRITURA

Col·lecció "De mica en mica"

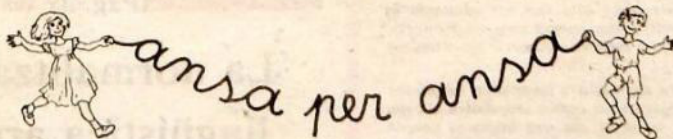
N.º TÍTOLS

1. — PUS SOPA	(p. s)
2. — SES ONES	(n. s-p)
3. — EN TONI I ES PATINET	(t-m)
4. — S'ESTEL	(l. i repàs de s-t-n)
5. — EN DANIEL, S'INDI	(d)
6. — EN PUC, ES CA	(ca-co-cu)
7. — SES MOSQUES	(que-qui)
8. — SA RATA RUCA	(r. -rr-)
9. — SES CARETES	(-r)
10. — A LA MAR	(r. rr. -r)

11. — ES PADRI BIEL	(b)
12. — ES NANET DE S'ESTRELLA	(ll)
13. — S'AVIONETA	(v)
14. — SA FIRA	(ny. f)
15. — ES CONTE DE SA FORMIGA	(ga-go-gu. gue-gui)
16. — CANÇONS I ENDEVINALLES	(ç. ce-ci. ss)
17. — FEIM COSES	(s. z)
18. — JUGAM I MENJAM	(ja. ju. jo- gl. ge)
19. — ES CINC MOIXETS	(x. ix. tx. ig)
20. — NA MAGRANETA	(repàs)

Textos i observacions didàctiques de Ramon Bassa
Il·lustracions d'Aina Bonner

Material de treball:

Fet per Elisabet Abeyà, Maria Fortuny, Assumpta Mascaró,
Andreu Terrades, dibuixant.

Consta de Carpeta per a l'alumne i Guia del mestre

Comandes:

EDITORIAL MOLL, Torre de l'Amor, 4. Telfs.: 224176-224472. Palma

"Mallorca Socialista" i 6e Congrés del PSM

Els moviments progressistes del segle passat i començament de l'actual sempre donaren molta importància al paper de l'educació popular amb la creació d'ateneus, l'organització de conferències i la difusió de publicacions amb llargs escrits que ara trobam molt feixucs. La conscienciació de la classe treballadora, el desvetllament de la seva consciència de classe, la superació de l'alienació fruit de la manca d'escolarització, eren uns objectius considerats aleshores fonamentals, una part bàsica de la lluita ideològica. Actualment l'escolarització aquí és només un problema, i en els seus continguts ideològics, la influència dels mitjans de comunicació en mans forasteres i amb interessos aliens al poble illenc fa que aquella tasca "ideològica" sigui encara necessària de tot. Davant la omnipresència de la TV, premsa i ràdio contràries al moviment nacionalista mallorquí, pren tot el seu valor la publicació "Mallorca Socialista", lloc d'exposició de l'opinió del nacionalisme, de record del nostre passat col·lectiu, de plantejament de perspectives de futur i d'exposició de tot allò que tothom hauria de sebre i els mitjans d'informació amaguen.

Molts de moviments socials moderns han sorgit al voltant d'una publicació com a resposta a l'embafada de la premsa, ràdio i TV oficials o dels sectors socials dominants. Els mitjans de difusió de les idees i objectius progressistes han estat sovint la mostra de totes les possibilitats que ja avança l'intercanvi d'idees a través de la publicació, la comunitat "de lectura", la solidaritat i adhesió amb uns objectius i un poble. La presència alternativa, de lluita, de fermesa davant la propaganda reaccionària espanyolista, de la veu, davant tothom qui vulgui escoltar, del moviment capdavanter del nacionalisme progressista mallorquí té ella tota sola amb la seva contínua presència una importància que sols amb la seva difusió fonamental podem reconèixer.

La difusió dels objectius nacionals progressistes mallorquins no pot prescindir de cap manera de la difusió de "Mallorca Socialista" i és una feina de tots millorar la seva presentació, continguts i sobretot difusió. N'ha de sortir molt enfortida la consciència nacional del poble mallorquí.

El PSM parlarà al Congrés de Diputats

En nom del Partit Socialista de Mallorca (PSM), els Grups Parlamentaris Euskadiko Ezkerra, Minoria Catalana, Esquerra Republicana de Catalunya i Unión del Pueblo Canario presentaran un total de

10 esmenes parcials, en forma de textos alternatius, a diversos articles i apartats de la Proposició de Llei presentada pel PSOE sobre "Declaració de les Salines d'Eivissa i Formentera com a Paratge Natural d'Interès Nacional".

TELES MALLORQUINES
I ROBA DE LLENGOS

a
CAN OLIVER

Carrer Victòria, 1
Tel. 631288 Soller

«TO OR NOT TO »
THAT IS THE QUESTION

NOSALTRES HEM ESTAT ELS SORTATS!

**GRAN
EXIT!**

RECUPERAM
UNA DE
LES COMEDIES
MES GENIALS
DE LA
HISTORIA
DEL CINEMA

- * 1939. HITLER PREN POLONIA.
- * 1942. LUBITSCH PREN EL PEL A HITLER AL CAP D'ALGUNS ANYS A ESPANYA NO PERMETEN QUE VEGEM SENCER COM LUBITSCH PREN EL PEL A HITLER.
- * 1981. TOTA UNA GENERACIÓ QUE NO SE'N RECORDA DE HITLER... NI DE LUBITSCH, DESCOBRIRÀ QUINA CASTA DE COMIC ERA JACK BENNY, QUINA CASTA D'ACTRIU ERA CAROLE LOMBARD, QUINA CASTA DE GENI ERA ERNST LUBITSCH ...I DE HITLER, "NON COMMENT".

...I PER CERT, QUE NINGU NO OBLIDI
QUE AQUESTA PEL·LICULA ES AUTORIZADA PER A TOTS ELS PUBLICS.

**FOTOGRAVATS
LLUÍS**

Sant Bartomeu, 9 - 1.^a - B
CIUTAT - Tel. 21 71 64

SUSCRIBIU-VOS
A UNA REVISTA AL SERVEI
DE LA NOSTRA CULTURA
DEL NOSTRE POBLE

LLUC

Apartat 619
PALMA DE MALLORCA

EL PODER I LA VERDOR

Blai Bonet

L'obra més testimonial, d'escriptura més geniüda, i sens dubte més compromesa del poeta santanyiner quie, de l'any 1952 ençà, no havia publicat cap text poètic a Mallorca

Guaret 9

UNA CASA ESPECIALITZADA EN ALTA FIDELITAT

imatge i so

- * So Professional
- * Alta Fidelitat
- * Lloguer de pel·lícules
- * Televisió
- * Cinema
- * Discs
- * Servei Tècnic Propi

Carrer Antoni Marquès Marquès, 4 — Tel. 296174
CIUTAT DE MALLORCA

transformar la seva cuina és facil

Si la seva cuina ha quedat antiquada i ja no sap on ha de posar les coses és l'hora de fer un pensament

Transformi la seva cuina en un lloc on pugui
CUINAR, MENJAR I PASSAR-HI HORES AGRADABLEMENT.
CUINA-COMPLET se n'encarrega de tot: Llanterna, obra, pintar,
electricitat, ebenisteria, etc.
CUINA-COMPLET és un únic pressupost
i una casa única que se n'encarrega de tot

Confiau en **Cuina Completa**

"Experts en transformar la seva cuina"

C/. Rosinol, 20 (devora Lirico Palace). Tel. 23 51 76. PALMA

ENTREVISTA

Joan Perelló, Tinent de Batle d'educació i normalització

"Un ajuntament ha de donar el nom científic de la nostra llengua"

En sortir al carrer aquest nou número de "Mallorca Socialista", ja s'haurà discutit a l'Ajuntament de Ciutat, la proposta que el regidor Joan Perelló haurà fet, en nom del Partit Socialista de Mallorca, per aconseguir la normalització de la nostra llengua en l'àmbit municipal i, dins els límits que, naturalment i forçosament, marca la Constitució Espanyola actualment en vigor.

Per tot això, hem decidit que havíem de parlar amb en Joan Perelló, per tal de poder saber quina és la seva opinió al respecte i de temptejar quines poden ser les reaccions. Un tema com el que tractam, presumiblement, durà polèmica que, de ben segur, serà aprofitada el màxim pels enemics naturals de la llengua i cultura de Mallorca. Per altra banda, també, tot dependrà un poc de com els mitjans de comunicació ho presentaran. Aleshores, vet aquí aquesta presentació de "Mallorca Socialista"!

MALLORCA SOCIALISTA.— Davant la presentació del Programa de Normalització Lingüística del P.S.M. a l'Ajuntament de Ciutat, ens podries donar una mica les seves línies generals?

JOAN PERELLÓ.— Bé, hem de dir que es tracta d'un programa, pensat de fa temps, i que hem adequat a les necessitats actuals. Hem intentat esser realistes i que no poguéssim tenir, amb aquest aspecte, cap problema de tipus legal.

En línies generals, podríem dir, que contempla una definició de la llengua que parlem els mallorquins i el dret dels ciutadans a usar-la dins l'àmbit de l'administració municipal. Aleshores, tocam el tema de com s'han d'empirar les dues llengües dins l'ajuntament, donant preferència a la llengua del país, que, anirà acompanyada de la castellana sempre que la comprensió en català sigui difícil, a més, de l'ús d'altres llengües com l'alemany, francès i anglès en els llocs on la presència del turisme les faci aconsellables. Així, s'hauran de fer impresos bilingües, s'hauran de retolar i senyalitzar els topònims en la seva forma catalana única i, respectant, les formes dialectals. Es retolaran els carrers de forma gradual i en català, tenint en compte el nom tradicional en primer lloc i, tot això, en un termini de dos

anys.

En quant als funcionaris, els castellanoparlants hauran d'entendre, almanco passivament, els mallorquins que se'ls adrecin en la seva llengua, respectant els seus drets adquirits i donant-los l'oportunitat de seguir uns cursos especials en temps de l'horari de feina.

Es crearà un Servei d'Assessorament Lingüístic per a tot aquell ciutadà, entitat, empresa o comerç que ho necessiti i que comptarà amb un llicenciat en català com a funcionari.

La "majoria municipal" l'assumeix pràcticament tot

M.S.— Com així, Joan, s'ha esperat tant en dur un programa de normalització lingüística a l'ajuntament de Ciutat, i, també, per què creus que les altres forces no li han duit en tot aquest temps?

J.P.— El P.S.M., efectivament, si es té en compte el temps passat d'ençà de les eleccions, hem de pensar que s'ha torbat molt, el que passa, però, és que tots hem de recordar, un poc, que jo no som el primer regidor que ha tingut, en aquest ajuntament, el P.S.M., sinó que, l'anterior regidor, ja va tenir la proposta que li havia presentat el secretariat cultural perquè ho fés.

Una sèrie de problemes i, en certa manera, la reticència de Jaume Obrador a presentar aquest programa, van impossibilitar que el P.S.M. el duigués a aprovació en el moment adequat. Per tant, que s'ha fet ha estat que, des del mínim de temps possible després de la presa de possessió de la regidoria d'Educació, presentar-lo ja.

Respecte a les altres forces polítiques, m'han expressat durant aquests dies la voluntat de què, aquest programa es pugui realitzar, això és, quant a la majoria municipal. Ho han assumit pràcticament tot, salvant petites excepcions que no afecten la globalitat del programa, però que sí és cert que el programa no l'havien presentat abans. Simplement, a les declaracions formals, fins i tot al programa per al 81 que es va aprovar, es feia una referència a la normalització lingüística i l'edició de llibres en català i els cursos de català per a funcionaris. Però, mai, s'havia fet una referència explícita a punts tan determinants com el de la reforma del llenguatge administratiu, la retolació i la de cara a la pràctica. Encara que, a la pràctica, moltes coses es feien en català, sense tenir el programa aprovat, l'estie aplicant dins la regidoria d'Educació i dins les comissions al·ludides.

BOTES BOTES

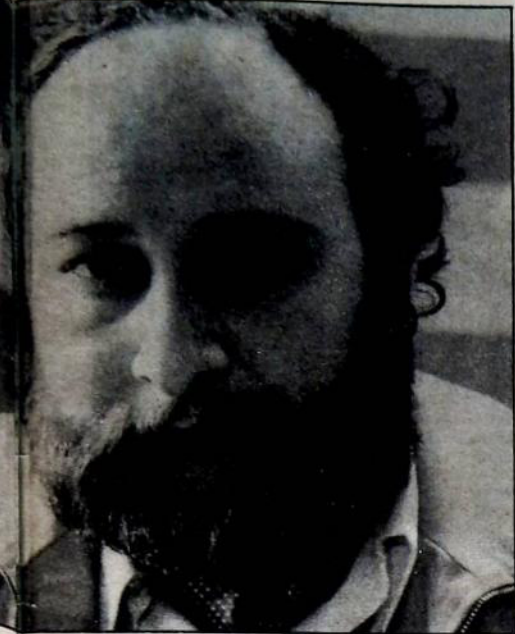
per a tots,
homes, dones, nins...
tot l'any!

C/. Miquel Munar, s/n
(davant escoles nacionals) LLUCMAJOR

ització lingüística pel P.S.M. a Ciutat

de saber assumir

des del moment en què un organisme públic, si es veu que va utilitzant una llengua determinada, ajuda a què la gent aquesta consciència que com tu mateix dius, ens fa falta. O sigui que la labor no és just de la transformació, sinó que, el reflex d'aquesta transformació, sigui, realment, assimilada pels ciutadans.

M.S.— I, amb aquest sentit, totes aquestes polèmiques que es produeixen habitualment en forma de cartes al director en contra de la llengua catalana i de tot el que signifi-qui cultura de Mallorca, penses que això pot fer recular l'aplicació d'aquest programa a la majoria municipal?

J.P.— Si fos així, em sabia molt de greu i ho lamentaria molt. Jo crec que quan ens referim a llengua catalana, el que no pot fer un ajuntament és oblidar-se d'un nom científic i l'ha de saber assumir perfectament, com, de fet, la majoria municipal, ara com ara, no hi té cap dubte. La nostra llengua es diu "català" i és la mateixa llengua que es parla a diversos territoris d'allò que anomenem Països Catalans. Evidentment, hi ha un sector de la població que en fa una guerra particular d'això i, valencianista una mica el problema. I, com que, aquests sectors coincideixen sempre amb els sectors no progressistes, l'ajuntament està destinat a tots els ciutadans i allò que no pot fer és frenar res, sinó que ha de seguir avançant dins el progressisme.

No és l'aspiració del PSM

M.S.— En definitiva, Joan, és aquest el Programa de Normalització del Partit Socialista de Mallorca?

J.P.— Jo diria que no és tot el programa. És el programa que el P.S.M. ofereix com a alternativa municipal actual, però que no és l'aspiració que realment té el Partit Socialista de Mallorca. El P.S.M. és un partit que ha utilitzat sempre la llengua catalana com a vehicle d'expressió normal, tant oral com escrita, que no ha tregut mai dubtes en aquest sentit. Ara, com que hi ha una sèrie de condicionants grossos, en aquest moment, que respectem perquè són eixos fonamentals dins el camí per la democràcia i la llibertat, com és, per exemple, la Constitució. Nosaltres, no podem avui oblidar-nos de la legislació, i, atenent-nos a aquesta legislació, efectivament, és un programa de normalització totalment.

Tomeu Carrió

veï d'Assessorament Lingüístic serà molt important de cara a tot això. Allò que no podem fer els polítics és anar rectificants, introduint i corregint textos dels diversos negocis, perquè la nostra tasca és diferent. Però vaja, el que vull dir és que, si d'immediat podem aconseguir la creació d'aquest Servei d'Assessorament Lingüístic, la tasca realment es pot dur a terme. I, sobretot, si arribem a que, de cara als pressuposts del 82, que aquests puguin contemplar tots els punts previstos en el programa, haurem guanyat molt. La meua lluita, des d'ara, anirà destinada a aquests pressuposts per poder fer-ho possible.

El programa és important pedagògicament de cara als ciutadans

M.S.— Joan, donada la baixa consciència lingüística i, es pot dir, fins i tot de poble, dels mallorquins, quina incidència creus que pot tenir aquest programa en els ciutadans?

J.P.— Evidentment, aquest programa no serà ben rebut per tots els ciutadans. Qualsevol tipus de programa polític té sempre els seus defensors i els seus detractors. El que sí pens és que, el programa, és important pedagògicament

El Servei d'Assessorament Lingüístic

M.S.— Tenint en compte algun altre projecte de l'ajuntament, com per exemple el de descentralització municipal, això què quedarà en un simple programa escrit o s'aplicarà. A tu què et pareix?

J.P.— La meua responsabilitat és de què s'apliqui. El que passa és que hem de ser molt realistes i el programa s'ha d'anar acomplint fins a l'abril del 83, no hem de voler que avui per demà quedi enllestit. Ara bé, dins el programa, nosaltres establim una sèrie de punts que ens obliguen a tirar-lo endavant, com és, per exemple, la retolació dels carrers a la que proposam uns terminis, uns números determinats. La creació del Ser-

A Llucmajor, poble industrial i sabater, la qualitat, artesanía i bons preus es donen la mà a

Vosté ens coneix

Manuel Garcia Moreno
C/. Mayor, 39 • Tel. 66 02 35 • LLUCMAJOR

PROGRAMA DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

La llengua catalana, pròpia de Mallorca des de fa més de set-cents anys, és el signe més visible de la identitat històrica i cultural del nostre poble i, a la vegada, el component més valuós del patrimoni cultural dels mallorquins. Els ciutadans d'avui tenim el deure indefugible de conservar el patrimoni lingüístic heretat dels nostres avantpassats, així com l'obligació de transmetre'l, en la seva màxima plenitud possible, als ciutadans del futur.

La llengua dels mallorquins, però, es troba avui en una situació de greu anormalitat social i en una posició d'absoluta inferioritat d'ús públic en relació al castellà. Per haver sofert un procés secular de discriminació legal, el català s'ha convertit en una llengua merament familiar i col·loquial, del tot absent de l'administració i dels mitjans de comunicació de masses. La llengua etapa d'oficialitat única al castellà ha creat una inèrcia d'ús públic d'aquesta llengua, que fa que tregui una presència quasi exclusiva en els nivells d'ús lingüístic més formals i més massius. No s'ha d'oblidar tampoc l'estat de degradació fonètica, lèxica i sintàctica que sofreix el català parlat a Mallorca i el desconeixement escrit que en tenen la majoria dels seus parlants.

Per tot això, es fa necessari adoptar les mesures que permetin la reposició del català en el lloc que li correspon com a llengua pròpia de Mallorca i li retornin el seu ús en tots els àmbits de la vida pública, oficial o no, i en totes les funcions. En definitiva, es tracta d'establir els mitjans que facin possible aconseguir l'equiparació de l'ús del català i del castellà a tots els nivells. Perquè la igualtat de dret sigui igualtat de fet, caldrà que el català, que pateix d'una situació de total inferioritat al nivell d'ús públic i administratiu a causa del llarg període de discriminació legal sofert, rebi un tracte de preferència. Si no és així, la llei del més fort impedirà arribar a una situació d'igualtat real.

Les mesures esmentades en aquesta proposta d'ús del català en els àmbits de competència d'aquest Ajuntament s'ajusten a l'enunciat de l'article tercer de la Constitució i al Reial Decret del 14 de maig de 1979 pel qual es regula l'ús de les distintes llengües espanyoles en les actuacions de les Corporacions Locals. D'altra banda, el Consell General Interinsular, en un ple celebrat pel novembre de 1980, acordà recomanar als Consells Insulars i als Ajuntaments de les Balears l'ús de la llengua catala-

na en els termes i circumstàncies en què ho permet l'esmentat Decret. Així mateix, cal tenir en compte el contingut de l'article tercer de l'Avantprojecte d'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

PRINCIPIS GENERALS

1. El català que és la llengua pròpia de Mallorca, i el castellà llengua oficial en tot l'àmbit de l'Estat Espanyol, són les llengües oficials d'aquest Consistori.

2. Tot ciutadà té dret a usar la seva llengua pròpia en les seves relacions, orals o escrites, amb l'administració, així com també d'esser informat i servir per l'administració en la llengua oficial de la seva elecció.

3. Ningu podrà esser discriminat per raons de la llengua.

4. En tots els casos que s'adoptin solucions bilingües, el català hi ha de constar en primer lloc sempre, en lletres destaca-

US DEL CATALÀ EN L'ÀMBIT MUNICIPAL I ADMINISTRATIU

1. Els serveis municipals, els negocis i les delegacions, els arxius i els fixers, només tenen un nom oficial, l'expressat en català. Així mateix, també seran en català els timbres de goma, els datadors i el paper timbrat de l'Ajuntament.

2. S'escriuran en català els rètols, cartells i indicacions que es troben a les dependències de l'Ajuntament i dels organismes que en depenen, tant a l'exterior com a l'interior. En els casos que s'indiquin serveis que s'escriuen de manera molt semblant en català i castellà (per exemple: "Informació"/"Información"; "Secretaria"/"Secretaría"; "Multas"/"Multas"; etc.) podrà prescindir-se de la versió castellana.

3. Seran redactades en català o en castellà les comunicacions següents: a) Les propostes de les Comissions Informatives; b) Els expedients, actes, plans, projectes, padrons, censos, etc.; c) Els documents de pressuposts, comptes i annexos.

3.2. Se redactaran en català i en castellà: a) Les convocatòries de sessions i ordres del dia; Les ordenances i Reglaments.

3.3. Les actes del Ple, de la Comissió Permanent i de les Comissions Informatives recolliran totes les intervencions que se facin de la llengua en què siguin parlades. L'encapçalament, la informació introductòria i les

acotacions de les actes se redactaran en català i en castellà pel sistema de doble columna, la de l'esquerra en català i la de la dreta en castellà.

4. La documentació adreçada per l'Ajuntament als ciutadans, com impresos, formularis, rebuts, notificacions i tota casta d'informacions de caràcter administratiu... cal fer-la en català i en castellà.

5. Els documents i disposicions que emanin dels diversos òrgans municipals (edictes, bans, comunicacions dels negocis, avisos als ciutadans, etc.) seran fets públics en català i acompanyats de la versió castellana. El sistema per a oferir la doble versió pot esser múltiple: Una línia en català i l'altra en castellà, doble columna, un escrit a continuació de l'altre, una pàgina per a cada versió, fulls diferents... En cada cas concret caldrà escollir el sistema més adient, segons aconselli la naturalesa o la complexitat del document.

6. Els escrits que dirigeixin els ciutadans als organismes municipals podran esser formalitzats en català o en castellà.

RETOLACIÓ I SENYALITZACIÓ OFICIAL EXTERIOR

1. Tots els topònims de la ciutat i del terme han de tenir com a única forma oficial la tradicional catalana, respectant les grafies dialectals. S'entén per topònim el nom de la ciutat, els barris o altres nuclis de població concentrada o aïllada; el dels carrers, les places o altres vies públiques; el de les estacions, les parades o altres denominacions de les comunicacions urbanes i interurbanes; el dels torrents, les muntanyes i altres accidents geogràfics; i, en general, qualsevol denominació que serveixi per a indicar un indret o espai determinats.

2. Tots els rètols urbans i interurbans destinats a informar els transeünts i els conductors d'autonòmils (indicadors informatius, senyalitzacions viàries...) seran redactats en català i aniran acompanyats d'un llenguatge gràfic de fàcil comprensió general amb el fi de que puguin esser interpretats amb facilitat pels nombrosos turistes que visiten anyalment la nostra ciutat i que desconeixen tant el català com el castellà. Quan sigui necessari per a assegurar la comprensió del missatge, també seran redactats en castellà. En aquest cas, és preferible l'ús alternat de les

(Segueix a pàg. 6)

TRIS-TRAS
Boutique

C/. SINDICAT, 4 - TEL. 22 56 73

PROGRAMA DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

(Ve de pàg. 5)

dues llengües (sempre que no es tracti de senyalització "in situ") més que no el bilingüisme sistemàtic.

3. Tots els rètols en que el topònim no aparegui en la seva forma catalana o bé aquesta no sigui correcta hauran de ser corregits en el terme de dos anys. Així mateix, els indicadors informatius existents cal que siguin refets en la forma idiomàtica pròpia de manera gradual.

FUNCIONARIS DE L'ADMINISTRACIÓ I DELS SERVEIS MUNICIPALS

1. L'exercici per part dels ciutadans del dret de comunicar-se en català de paraula o per escrit, amb l'administració municipal i, a la vegada, esser servits per aquesta en la llengua oficial de la seva elecció, exigeix un funcionari (sobretot si se tenen contactes amb el públic i/o càrrecs de responsabilitat) que coneixi, almenys passivament, l'idioma de Mallorca.

2. Una norma d'ús lingüístic adequada és la basada en el principi del bilingüisme passiu: tots els funcionaris catalanoparlants parlaran en català amb tots els seus interlocutors, exceptuant els casos en que l'interlocutor no l'entengui; el funcionari castellanoparlant han de poder entendre els ciutadans que s'expressin en català.

3. S'impartiran, gratuïtament i dins l'horari laboral, cursos de català per als funcionaris de característiques adequades als serveis que presten. El programa i els nivells d'aprenentatge s'establiran d'acord amb el Departament de Llengua Catalana de la Universitat de Palma, la qual hauria de certificar, mitjançant l'expedició d'un títol acreditatiu, el grau de coneixement de català assolit pels matriculats.

4. En la contractació de funcionaris o en l'adjudicació de places per oposició, serà mèrit preferent un bon coneixement de totes dues llengües, el català i el castellà.

5. Els funcionaris disposaran d'un servei d'assessorament lingüístic i de les ajudes que calguin per al coneixement i utilització correcta del català.

6. Es respectaran els drets adquirits, de manera que cap funcionari o empleat no sigui

discriminat pel seu desconeixement del català.

ELS NOMS DELS CARRERS

1. Els règims polítics del passat freqüentment utilitzaren els noms dels carrers per a fer l'apologia dels seus membres o com a exhibició del poder partidista. Avui la revisió i rectificació lingüística dels noms dels carrers s'ha d'emprendre seguint uns criteris objectius i coherents. És necessari que la retolació dels carrers estigui en consonància amb l'actual situació democràtica i amb la voluntat majoritària de reconciliació civil, així com també amb els anhels de recobriment lingüístic i cultural del patrimoni del país manifestats per les nostres institucions preautonòmiques i per amplis sectors de mallorquins.

2. La nova retolació s'ha de fer en la llengua de Mallorca (respectant les grafies dialectals en el cas dels topònims) i donant als carrers els seus noms populars i tradicionals o el nom de personatges i institucions de la ciutat, del país o d'abast universal que hagin destacat per les seves aportacions perdurables al camp de la cultura, la ciència, la política, etc. No s'ha de prescindir d'aquelles personalitats polítiques que amb la seva tasca hagin trascendit la seva adscripció partidista i, per tant, són una part valuosa del patrimoni històric col·lectiu.

3. S'ha d'informar oficial i puntualment dels canvis dels noms decidits als veïns del carrer, la Telefònica, Correus, les agències immobiliàries i de publicitat, les associacions de tipus diversos, les empreses principals, les editorials del plànols i guies urbanes, etc. La rectificació s'ha de fer d'immediat a l'administració municipal.

4. A partir de l'aprovació d'aquest document i d'acord amb els criteris abans assenyalats, es retolaran cada mes deu carrers, places o avingudes. Cada proposta de retolació haurà d'anar avaluada amb l'aprovació explícita d'alguns lingüistes experts en toponímia urbana.

SERVEI D'ASSESSORAMENT LINGÜÍSTIC

1. L'Ajuntament crearà un

Servei d'Assessorament Lingüístic per a realitzar les funcions següents: a) ajudar els funcionaris en la utilització correcta del català; b) traduir i corregir textos de l'administració municipal; c) prestar un servei (consultes, traduccions o correccions) a les institucions, empreses i comerços i als ciutadans en general del municipi.

2. Serà contractat com a funcionari un llicenciat en català amb el fi de fer-se càrrec del Servei.

3. El Departament de Llengua Catalana de la Universitat de Palma serà l'organisme de consulta per a tots aquells dubtes que afectin a l'ús de la llengua catalana de l'àmbit de l'administració municipal.

ALTRES PROPOSTES D'ACTUACIÓ

1. L'Ajuntament organitzarà cursos de llengua catalana (directes o a través de la premsa o la ràdio) destinats sobretot a les persones adultes, i molt especialment, als immigrants desconexors de l'idioma de Mallorca.

2. L'Ajuntament informará del seu propòsit de normalització lingüística als ciutadans i a les entitats econòmiques i socials dels municipis. En concret, es dirigirà a les societats privades i comerços del seu àmbit municipal per tal de demanar-los que col·laborin en la normalització en l'ús públic i comercial de la llengua pròpia de Mallorca, emprant el català a les retolacions, anuncis, impresos i comunicacions interpersonals.

3. L'Ajuntament organitzarà campanyes i activitats diverses destinades a fomentar la consciència lingüística dels ciutadans i a promoure l'ús del català en els àmbits de la vida pública en que normalment no s'utilitza.

MITJANS NECESSARIS

1. La realització d'aquestes propostes de normalització lingüística en l'àmbit de la vida pública i administrativa del municipi requereix forçosament tres requisits imprescindibles: a) un suport pressupostari suficient; b) la col·laboració de totes les regidories en el seu camp d'actuació específic; c) la predisposició favorable i la cooperació del funcionari.

L'estudi del dret davant un nou curs

El 1931, els redactors de l'Avantprojecte d'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears argumentaven, en el preàmbul del document esmentat, les raons que al seu entendre obligaven a prescindir de l'ensenyança superior com a funció de l'organització autonòmica "perquè fins i tot quan ens bastàssim per mantenir-ne una de pròpia, les nostres especials condicions d'isolament geogràfic, en reflectir-se en la vida social, imposen, com un complement o anexe de l'educació universitària, el desplaçament dels nostres escolars". Un desplaçament que, no cal dir-ho, s'ha reservat sempre als fills de família adinerada (tot i que els ha permès nodrir-se, en general, d'una ideologia més avançada que la dominant en la societat il·lenca). Cinquanta anys després, la creació d'una Universitat amb seu a la Ciutat de Mallorca obre les portes de l'ensenyament superior a un major nombre de persones, per fortuna, però li manca el complement indicat en el preàmbul al·ludit, la seva transcendència és escassa, i el pitjor és que hi ha moltes objeccions a fer a l'educació universitària.

Cenyint-nos als estudis del dret, l'any 1972 fou creada una Secció Delegada de la Facultat de dret de la Universitat Autònoma de Barcelona a la Ciutat de Mallorca. Dos anys després, el seu cap d'estudis i els representants dels estudiants dirigien a la població un comunicat que reclamava "una Universitat Balear, en la qual haurà de ser potenciada al màxim la nostra cultura peculiar, que solament des d'aquí, des d'on sorgí històricament, pot ésser defensada eficaçment en combinació amb totes les cultures dels pobles de l'Estat espanyol". Avui cal demanar-se si aquests dues primeres promocions de llicenciats en dret (a les quals n'han seguit set més) venen com-

plides llurs exigències, perquè els fets demostren que l'estudiant ignora la terminologia jurídica catalana i és probable que ningú li hagi explicat que el dret autonòmic no pot reduir-se a l'esfera del dret civil. D'altra banda, tampoc no estudia les funcions estabilitzadora i integradora del dret. Ni com justificador "a posteriori" del canvi social, ni com instrument impulsor del propi canvi social evolutiu (a hores d'ara, parlar del canvi revolucionari faria l'efecte d'una ironia). ¿A què és deguda aquesta preparació jurídica, tan reaccionària i deficient? Podem afirmar que, quant al professor, l'autoritarisme i el desconeixement, intencionat o no, de la contribució del dret a l'autonomia i a la democràcia en són, no sempre barrejats, els motius principals. ¿Com s'explica això en una facultat que passa per tenir un claustr amb majoria progressista? Si el progressisme de què braveja no és fals, hem de creure que el progressisme d'aquest professorat és parcial. Ha rebut una educació escolàstica que encara no s'ha espolsat i que repercuteix en l'alumnat; davant del dret natural, escull com alternativa el positivisme més estàtic; i, finalment, continua donant les lliçons en castellà (del menyspreu que manifesten sobre aquesta qüestió els forasters novinyuts val més no parlar-ne). Tot plegat, a la Facultat de dret ciutadana trobarem algun nacionalista convençut, no sé quin esquerà mesetari i comptadíssimes lluneres pedagògiques, però ni una sola rara avis que reunís aquestes singulars condicions (o fins i tot que se les prengui amb interès). Per contra, podem constatar, dissortadament, els fruits de llur treball. ¿Canviarà l'actitud dels professors i catedràtics en aquest nou curs? Ens resta el dubte raonable.

Antoni Nadal

"CARPINTERIA VICENS, S.A."

Empresa dedicada a la construcció
i elaboració de la fusta
Decoració, ebenisteria i mobles a mida

Gremi de Ferrers, Polígon de Son Castelló. Ciutat de Mallorca.
Tfon. 25 11 22-25 11 88

SANT JOAN

Insistim de bell nou.— El pont del “Molí d'Aigo”

Es va llegir al darrer plenari un escrit del Consell, signat per l'enginyer Sr. Parietti, que tractava de la resposta d'aquella gent a la sol·licitud feta per l'Ajuntament, en base a la reparació i acondicionament del pont existent a l'altura del “Molí d'Aigo”, a la carretera de Sant Joan a Vilafranca.

A l'informe del Sr. Parietti es deia que el dit pont té la senyalització correcta i que, malgrat la poca visibilitat existent, ja estava bé així com estava. Proposava així mateix que, al lateral on hi ha un canyar, doncs que es tallessin aquestes canyes i així s'augmentaria una mica més la visibilitat. Al mateix temps, l'home feia constar que, en aquell punt sols s'havia produït un accident mortal, conseqüència aquest de ser la vici-

tima inexperta i a més conduir un vehicle robat.

El que el senyor Parietti no deu saber és que, a molts pocs metres del dit pont, dos joves més també hi deixaren la vida.

S'ha de deixar així com

està el dit tram? Es exagerat pensar que, potser quan aquestes línies vegin la llum es pugui haver produït un nou accident mortal? O és preferible eixamplar uns metres un dels dos costats?

La resposta, vosaltres mateixos.

teixos.

BRUTOR ALS CAMINS VEINALS

Molt mala impressió produeix veure fens enderrocs, plàstics i més baleigs als la-

terals dels camins i carreteres del nostre terme municipal.

A la fotografia adjunta feta molt recentment a la carretera de Sant Joan a Montuiri, podeu observar ben bé l'estropici. Quanta brutor!

Esperem que amb la posada en servei de la Mancomunitat de Neteja del Pla,

de recent creació i a la que el nostre Ajuntament s'ha afegit aquests tipus d'incivismes es pallei una miqueta

Francesc Mas

Fotos: FRAYMA

SINEU

A la fi s'arreglarà l'Escorxador!

Al plenari concertat per al proper primer d'octubre, sembla ser que, ja d'una manera seriosament definitiva, s'hi durà tot el dossier de l'adesament i posada en perfecte estat de revisió sanitària de l'escorxador públic municipal, altrament dit “El matadero”.

Resulta que, aquest cronista, a qualque mitjà d'informació provincial diari, ha comentat la incongruència existent entre els plantejaments progressistes, socialistes, imaginatius, de la majoria consistorial “Sineuers Independents”, i el deplorable estat de l'esmentat escorxador, dos anys i mig després d'aconseguir el control municipal a la nostra vila.

Sembla ser que jo havia emesos judicis de valor sense el coneixement de causa escaient. Bono, som aquí. A mi sempre em troba qui em vol ajudar a fer surar la veritat. O la aproximació mes acostada a la veritat, que aquesta és una altra qüestió.

No vaig donar gaire voltes ni cercar veus cabaleres. Vaig anar directament a parlar amb Jaume Ferriol Niell, batle de Sineu per obra i gràcia dels sineuers.

Aquestes foren, poc més, poc menys, les seves paraules:

—“Una de les primeres coses que ens havíem plantejat al fer-nos càrreg de l'alcaldia, en primer lloc varen ser tot el remenat de les “normes subsidiàries”, i llavors i com a conseqüència, tot el referent a la sanitat pública, que inclou l'escorxador públic. Però, ja de bon principi el que ens va fer decaure els ànims, varen ser els astronòmics pressuposts. De l'ordre dels 50 milions de pessetes per envestir a la canalització de les aigües brutes i netes. Es parlava de milions de pessetes i semblava que es tractava de peces de quatre. Hi havia la possibilitat d'aconseguir qualque pessic, tot i fent moltes reverències, però, cà, res, comparativament molt poca cosa per les necessitats reals del poble. Per això mateix ja vàrem haver de llevar-nos del cap tot el referent a la canalització d'aigües. Respecte a l'escorxador el diré que, quan ho miràrem el primer de tot, crec que era devers el desembre 79, el “Ministeri” ens va venir amb unes exigències que semblava que havíem demanat per fer un hotel de cinc estrelles. Plantejat així com ens ho posaven no era factible tampoc. Eren massa doblers el que havia de costar. Ni amb 15 milions de

pessetes era factible. Després, ara fa poc, sembla que a Madrid, s'ho reconsideraren an això, amollaren una mica quant a detalls formals de construcció, i pareix que ho podem dur a terme. No ho sé. Ho hem de debatre al plenari de dijous que ve. Però vaja, pensam que és de primera necessitat i s'ha de fer. Es farà, ja ho veuràs. Ah, recorda als teus lectors que el pressupost ordinari de la nostra vila oscilla sobre els 13-14 milions de pessetes, tot en gros...”

Furam un xagarret, del seu, i ens acomiadam.

I jo tanc aquesta crònica amb la sensació, la impressió fonda, amagada davall de les orelles de la consciència, furtiva, que, nosaltres, els sineuers, què punyetes, demanam ous al gall, exigim ous de dos vermells! I no és ver, això! En veritat es tracta únicament de sobreviure amb uns mínims de decència, amb uns mínims minims de garanties de no aglapir un tifus, demà matí, prestat...

Déu meu, quines coses!

Biel Florit

Ultima Hora

Nº

Si heu de comprar cap electrodomèstic veniu a

“SUPERMERCADO DEL ELECTRODOMESTICO”

* CUINES, * GELERES, * MAQUINES DE RENTAR,
* TELEVISORS, etc.

Carrer Blanquerna, 53. — Ciutat de Mallorca

UCD fomenta un urbanisme depredador

UNA MICA D'HISTORIA

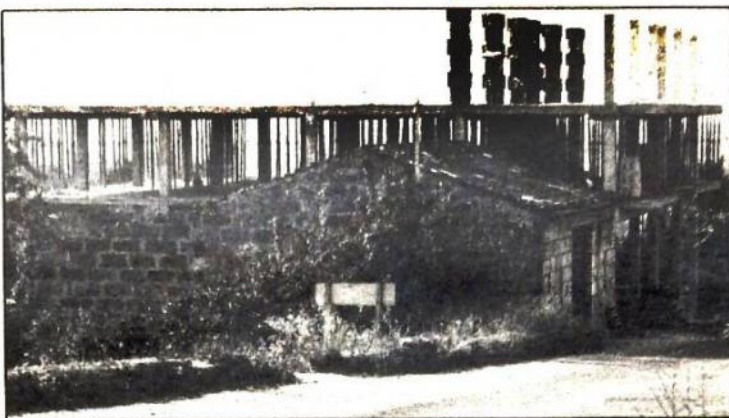
Es curiós que una zona d'una urbanització marginal, situada lluny dels espais de l'especulació turística dugui camí de convertir-se en l'arquitecturista de la banalitat, la impotència i el cinisme que s'amaguen darrera les frases solemnes de la UCD-B en matèria d'Ordenació del Territori. Al costat de les grans polèmiques de Sa Dragonera, Es Trenc, s'Albufera... Son Puça es transforma dia a dia en un símbol de la lluita contra el gansterisme urbanístic dedicat a un insaciable pillatge dels espais naturals de Mallorca. I davant la urbanització de Son Puça hem de dir que els especuladors sense escrúpols en matèria d'urbanisme tenen en la UCD-B que senyoreja el Consell General Interinsular una força política docil i servicial, disposada a donar-los la raó enfront dels interessos del poble. Si l'Ajuntament de Campanet —amb 4 regidors de CD, 4 del PSM i 3 d'UCD!— ha sabut defensar la comunitat campanetera enfront de les pretensions de l'urbanitzador Andreu Vidal Llabrés, altre tant ha fet la Comissió Provincial d'Urbanisme —amb predomini d'UCD!— atorgant el seu vist i plau a la Delimitació de Sòl Urbà de Campanet i excoïnt-ne la zona del Coster de Son Puça. Contràriament el Consell Executiu del CGI ha descobert (?) que qui tenia la raó era l'urbanitzador An-

dreu Vidal Llabrés i ha passat ordre a l'Ajuntament de Campanet de fer altra vegada el Projecte de Delimitació del Sòl Urbà incloent-hi el Coster de Son Puça. Davant aquesta insòlita situació els rumors populars a Campanet acusen al Consell Executiu del CGI de pura i simple corrupció.

Què és, però, això de Son Puça? Senzillament una finca rústica mitjana com altres n'hi ha als voltants de Campanet. La trobem en el plànol de Campanet de 1859 obra de Pedro Moreno y Ramírez separant clarament el vell Campanet del nou raval de Son Pocos i de les espargides edificacions de la zona de Sa Murtera Blanca. Dins la política local —contrada entre les lluites de liberals i conservadors— apareix sovint esmentat Son Puça on habitava un personatge capficat en els afers polítics de l'època, com diu la glosa:

L'amo En Joan de Son Puça se passeta cercant vots. Diuen que en troba tan pocs com conis sa seva cussa.

Son Puça es mantingué com a finca rústica fins que sofrí la decadència general del món rural de Mallorca accelerada per l'allau turística. Era senzillament un terreny d'escassa rendibilitat quan acabà per ésser engolida per l'especulació. Les cases de Son Puça —un edifici del XIX no gaire original— donà cabuda a una experiència escolar

UCD paralitza les obres de Son Xapeta i dona llum verda a Son Puça; en matèria urbanística hi ha pobres i rics!

i també a una granja de pollastres. L'escola acabà esvaïnt-se i els pollastres foren en bona part massacrats per un incendi. Anècdotes de tota mena no en manquen a Son Puça: fins i tot un suïcidi amb arma de foc davall la senyorial Atzina de Son Puça que s'aixeca encara avui vora el Camí de Son Cabot.

La vida agrícola de Son Puça acabà essent batle Gabriel Mateu Mairata (1970-76). Aquest selvatgí ja era aleshores l'impulsor del monumental i fantàstic

pasticle de Menestralia, fàbrica de vidre i museu heterogeni situat a la carretera de Palma-Alcúdia. Imbuït d'un autèntic deliri de grandesa, personatge d'un activisme incansable i ben relacionat amb el món del franquisme a Mallorca es convertí amb l'aliat ideal d'un hàbil especulador urbanístic: Andreu Vidal Llabrés promotor de les Zones Residencials del Nord de Mallorca. Son Puça fou adquirida per ésser transformada en una urbanització de 95 solars deno-

minada "Ciutat de Campanet"

L'HORA DE L'ESPECULACIÓ

La urbanització de Son Puça tirà endavant sense respectar la legislació vigent del franquisme. I el batle Gabriel Mateu —que creia que Son Puça esdevindria un nou actiu de Campanet— en fou el propagandista més entusiasta. El 31 de març de 1970 en el Cine de Campanet tengué lloc un increïble llagoteria en castellà titulada "Campanet y el agua". Un documental de colorines que duia per títol "Carta de amor a Mallorca" fou ofert com una mostra del geni cinematogràfic de l'alemany Hans Reitz. Fou un parlament entusiasta Gabriel Mateu qui entregà una placa commemorativa de plata a l'urbanitzador Andreu Vidal Llabrés. Aquest —jugant a "benefactor" de Campanet— atorgà suposats títols de propietat de solars per a Escoles i Quarter de la Guàrdia Civil a l'Inspector Miquel Suñer i al Capità General Inigo de Artega. El governador Hellín Sol rebé l'entrega simbòlica del pou que havia de suministrar aigua al poble de Campanet.

Enllestida la trama oficial, la venda dels solars de Son Puça fou potenciada pel batle Gabriel Mateu. Els compradors eren generalment de Campanet i mostraren preferència pels solars situats al voltants de la Plaça de Son Puça i a l'actual carrer de Bernat Salas.

LES CONTRADICCIONS D'UCD

Essent batle de Campanet Joan Martorell (1976-79), és elaborat el Projecte de Delimitació de Sòl Urbà de Campanet (1978) per l'arquitecte Jaume A. Cerdà amb la finalitat de racionalitzar l'urbanisme de la vila. El Projecte es troba amb el fet consumat d'una urbanització il·legal. Opta per admetre com a sòl urbà el polígon I de Son Puça, situat entre Es Pujol, el Camí de Son Cabot, el Carrer del Raval de Son Pocos i Son Gasó, per tan com compleix la funció d'enllaçar el vell Campanet amb la zona de Son Pocos. Però rebutja incloure el Polígon II —dit Es Coster de Son Puça— per tal com no compleix cap funció urbanística i es tracta

de d'un espai purament especulatiu.

El Projecte de Delimitació del Sòl Urbà de Campanet és aprovat per l'Ajuntament de Campanet inicialment el 28/8/80 i provisionalment el 27/10/80. Mentrestant les temptatives d'Andreu Vidal per aconseguir la inclusió del Coster de Son Puça topen amb una actitud ferma de l'Ajuntament i s'encén una campanya pública contra la urbanització. La resolució de la Comissió Provincial d'Urbanisme (Secció Insular de Mallorca) ve emmarcada dins aquesta campanya pública i desperta expectació. El 27/1/81 dona el vist i plau al Projecte i rebutja Es Coster de Son Puça fonamentant la resolució en un informe de la Ponència Tècnica que aquella zona no reuneix "les característiques adequades a la edificació que suportarien si así fuesen incluidos".

Però mentrestant Andreu Vidal ha pressionat amb habilitat dins els cercles d'interessos d'UCD. La disciplina urbanística no interessa a una drete enriquitada en la corrupció especulativa del franquisme. No es pot crear —des de la drete que representa UCD— un precedent amb el cas de Son Puça. Per això el Consell Executiu del CGI, contra tota lògica dona la raó a Andreu Vidal i desestima els criteris de l'Ajuntament de Campanet i de la Comissió Provincial d'Urbanisme, ambdós regits per la mateixa UCD. Mentrestant l'Ajuntament de Campanet s'agita. El batle Pere Vilanova (UCD) amenaça amb dimirir i seria seguit per casi la totalitat del Consistori. Anuncia que presentarà recurs contra l'acord del Consell Executiu. Andreu Vidal intenta una jugada hàbil: simularà voler arribar a un acord amb l'Ajuntament de Campanet. S'oferirà "a pagar a su costa todas las deficiencias que pudieran detectarse de los servicios" de Son Puça. En realitat és una trampa a fi que l'Ajuntament no presenti recurs i guanyar la partida.

La maniobra d'Andreu Vidal fracassa. L'Ajuntament de Campanet presenta recurs contra l'acord del Consell Executiu del CGI i dirigeix una nota duríssima al CGI acusant-lo d'haver-se fet portaveu dels interessos d'un urbanitzador en contra dels interessos de Campanet. Enfantat per una decisió indigna i imrepresentable el Consell Executiu opta pel silenci: el recurs de l'Ajuntament no tindrà resposta. Però el PSM no està disposat a deixar pudrir el tema de Son Puça. Demana que la qüestió de Son Puça sigui debatuda en el Plenari del CGI del 28/9/81. Hi ha un llarg debat dins la Junta de Portaveus: UCD i PSOE voten contra la inclusió del tema de Son Puça en el CGI. En senyal de protesta el conseller del PSM Gabriel Oliver abandonà el Consell General Interinsular després d'haver denunciat el fet. La denúncia rebé un gran tractament informatiu i evidencià la misèria dels plantejaments urbanístics d'UCD. Els nacionalistes del PSM han transformat el tema de Son Puça en un símbol de lluita contra la destrucció de Mallorca. I contra una UCDB servil amb els especuladors. I la lluita seguirà...

ENCARA NO SOM NI A MIG CAMI

Lluita amb nosaltres

Partit Socialista de Mallorca

Elegancia i bon gust

En models exclusius de:

Antonio Ponze
Atasi
Bop
Escola
Enrique Caminal

Hit Parade
Margarita Nuez
Martela Brozzy
Nina Ricci
Portegaz

Pier Carden
Susana
Tanagra
Zobedia

S'oli
boutique

Banc de S'oli

Rubi, 12 Ciutat de Mallorca